

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9894/2024
28.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Бајић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа законски заступник Државно правобранилаштво Београд, Одељење у Новом Саду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3475/23 од 20.12.2023. године, у седници одржаној 28.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3475/23 од 20.12.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3475/23 од 20.12.2023. године, усвојена је жалба тужене и преиначена пресуда Основног суда у Новом Саду П 7597/23 од 23.11.2023. године, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се тужена обавезе да тужиоцу на име накнаде штете исплати 640.951,31 динар са законском затезном каматом на износ од 406.064,48 динара од 02.12.2012. године до исплате, као и да му надокнади парничне трошкове са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, те је тужилац обавезан да туженој надокнади парничне трошкове од 13.000,00 динара. Тужилац је обавезан да туженој надокнади трошкове другостепеног поступка од 27.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, позивом на члан 404. ЗПП, због погрешне примене материјалног права.

Ревизија је дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), па је Врховни суд испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац, бивши запослени привредног друштва „Петар Драпшин“ у реструктурирању, Нови Сад је исходовао правноснажну пресуду 10.06.2013. године, којом је послодавац обавезан да му на име неисплаћене зараде за период октобар 2008. – јун 2009. године исплати 640.951,31 динар, са законском затезном каматом на износ од 406.064,48 динара почев од 02.12.2012. године до исплате. Потраживање по овој пресуди тужилац није намирио у извршном поступку у коме је одређено извршење решењем Основног суда у Новом Саду И 2738/14, нити у поступку стечаја над послодавцем који је покренут 15.12.2015. године и закључен решењем од 21.12.2018. године, мада је закључком стечајног суда тужиоцу признато наведено потраживање. Стечајни поступак је настављен и води се над стечајном масом стечајног дужника. У тренутку отварања поступка стечаја, капитал послодавца тужиоца био је претежно у државној својини.

Првостепени суд обавезује тужену државу да тужиоцу надокнади штету у висини неизмиреног потраживања из радног односа, налазећи да ова обавеза произилази из одредби чланова 22. и 58. Устава Републике Србије, члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију за заштиту људских права и чланова 154. став 1. и 155. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд преиначује првостепену пресуду и одбија тужбени захтев, налазећи да је у смислу одредбе члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, у склопу са формираном праксом Европског суда за људска права за одговорност државе за спорну штету неопходно постојање правног основа, кога у конкретном случају нема. Наиме, одговорност државе за штету постоји уколико је штета последица повреде права на суђење у разумном року, а тужилац у конкретном случају није пружио доказ да је тражио заштиту права на суђење у разумном року и да је његов приговор усвојен.

По становишту Врховног суда, правилно је поступио другостепени суд када је одбио постављени тужбени захтев као неоснован.

Врховни касациони суд је у сврху уједначавања судске праксе поводом великог броја предмета на седници Грађанског одељења одржаној 02.11.2018. године донео закључак, који је допуњен на седници Грађанског одељења од 27.09.2019. године. По овом закључку Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року.

Наведени закључак има за основ прописани правни пут за заштиту права на суђење у разумном року, који произилази из одредби чланова 3., 22. и 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ бр. 40/2015 и 92/2023). По овим одредбама странка стиче право да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року од једне године од дана када је стекла право на правично задовољење. Право на

правично задовољење има странка чији је приговор усвојен, а која није поднела жалбу, затим странка чија је жалба одбијена уз потврђивање првостепеног решења о усвајању приговора и странка чија је жалба усвојена.

Стога, када тужилац није пружио доказ да је по наведеним законским одредбама стекао право да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду штете и да је тужбу благовремено поднео, не постоји правни основ по коме би тужена држава била у обавези да му надокнади спорну штету.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**